

21289

ČLAN MEDUNARODNE ORGANIZACIJE — FIBEP

pres-kliping • press-clipping

(Osnovano 1952 godine)

NOVINSKA DOKUMENTACIJA

NOVINSKO IZDAVAČKO PREDUZEĆE

PRESS PUBLISHING ENTERPRISE

Beograd — Knez Mihajlova 2/IX — Pošt. fah — P. O. Box 95,
Tel. 621-578 — Žiro račun — Current Account: 60801-601-3289

Isečak iz lista

НОВА МАКЕДОНИЈА

Скопје

9. XII. 1973

ИСКАЖУВАЊА

КРВОТОЦИТЕ НА СВЕТОТ ВО ЕДНО ОТЧУКУВАЊЕ

ДОНЕСУВАМЕ ПЕТ НАЈКАРАКТЕРИСТИЧНИ ИСКАЖУВАЊА ДОБИЕНИ НА ИЗЛОЖБАТА НА СОВРЕМЕНОТО ФРАНЦУСКО СЛИКАРСТВО „ОД БОНАР ДО СУЛАЖ“, ШТО УШТЕ ДЕНЕС МОЖЕ ДА СЕ ВИДЕ ВО САЛОНИТЕ НА МСУ

НА 10 декември изложбата на современото француско сликарство, што под наслов „Од Бонар до Сулаџ“ се одржува од 18 ноември во просториите на Музејот на современата уметност во Скопје, ќе биде затворена. Експонатите од оваа мамутска постановка (120 на број од 78 автори) од Скопје ќе бидат испратени во Сараево, каде по прикажувањето за тамошната публика ќе „гостуваат“ и во Загреб и Љубљана.

Според податоците што ги добивме од домакинот на изложбата — Музејот на современата уметност, од отворањето досега ја посетиле преку 4.500 љубители на ликовната уметност. Оваа бројка го потврдува веќе познатиот факт дека изложбите на француската уметност кај нас секогаш претставувале првостепен настан. Причините за тоа не е тешко да се најдат: француската уметност е вткаена во темелите на уметноста на XX век. Уметноста на југословенските народи, како и уметноста на многу земји, поради тоа не можеше да остане рамнодушна кон неа, поточно кон естетската револуција која почна со импресионизмот, а заврши со надреализмот или со абстрактната уметност...

Независно од оваа веке потврдена вистина се обидовме, анкетирајќи поголем број посетители на овој, до сега најкомплетен приказ за современите движења во француската уметност да го доловиме впечатокот што изложбата го остави во нашата јавност. Пренесуваме само дел од тие искажувања, што ни сметавме за најинтересни и најкарактеристични:

БОРИС ПЕТКОВСКИ, директор на МСУ: ОТВОРЕНА ВРата ЗА НОВИ КОМУНИКАЦИИ

Оваа изложба претставува еден вид аптеоза на цела низа опстојни и многу квалитетни претставувања

нови контакти со француското подрачје. Сега може да се оди на натамошно, продлабочено прикажување на француската уметност. Со оглед на нашите досегашни тесни контакти, со Франција, се надевам дека оваа поставка ќе придонесе и за натамошно продалбочување на таа поодна меѓусебна комуникација.

Морам да напоменам дека сум мошне задоволен од и од социјалната и од стапросната структура на посетителите на оваа изложба: интересирање покажаа освен младите, ликовните уметници, работници, службеници, накусо сите „профили“ на нашата ликовна публика. Филмовите за француската уметност што за сего време се прикажуваат, овде во Музејот, го дополнуваат впечатокот, ги збогатуваат сознанијата на посетителите. Длабоко сум убеден дека посетата ќе беше двојно поголема, ако временските прилики не по служеа. Како што знаете, пред ден-два беше вистинска авантура да се тргне кон МСУ...

РИСТО АВРАМОВСКИ, композитор: ТРАНСМИСИЈА НА ДУХОВНОТО

Изложбата на современото француско сликарство, што сега се одржува во скопскиот Музеј на современата уметност е прекрасна можност да се добие комплетен увид во творештвото на најпознатите имиња во француската ликовна уметност. Оваа изложба, и слични по својот опсег и значење, културни манифестации во нашата средина се не само значаен настан туку и неопходни — како трансмисии што зближуваат и нудат духов-

ио запознавање со другите народи и можност за себе-промоирање во нив, во ауточното треперенje на човечката мисла и постоење. Сликите на Жак Емиј Бланж, Жорж Брак, Бонар, Матис Пика со и други великаны на уметноста, импресионираат, возбудуваат. Еднакво во иднина им сличен начин да можам да се запознам и со уметничкото творештво и на другите народи...

ЛАДИСЛАВ БАРИВИК, ликовен критичар: ДОКАЗ ДЕКА УМЕТНОСТА Е ЖИВОТ НА ИДНИНАТА

Покрај можноста да се следи континуитетот на „разбивање на сликата“, на такви убави примероци, да се следи ориентацијата кон анализата на структурата, а не на убедувањето во соаржината, според мене изложбата „Од Бонар до Сулаџ“ е уште една можност да се почувствува историска та мисија на уметноста во контекстот на општествено то минато, на сегашноста и на иднина.

Целата таа галерија на силни ликовни творци, до-волно позната по својот спус, заслужите и импулсите, според мене е само усвојено класифицирана во рамките на една национална селекција. Тука се: Јано иецот Зао Ву — Ки, нашиот Зоран Мусиќ, Русинот Марк Шагал, Унгарецот Виктор Вазарели, Шпаните Миро и Пикассо, Германецот Ханс Хартунг, Чехословакот Франтишек Купка и цела редица домакини Францизи, како доказ, да продолжам, на една исклучителна коегзистенција во уметноста, која, во нашиот и нервозен и разбиен свет, би требало доволно да инспирира со своите искуства.

Врзани само со престојот естетиката на Париз, со атејерското друштво, се соединија, би апострофирал, крвоточите на светот: германската прецизност, метафизиката на Далечниот Исток, словенската сензibilitета и романската колеричност и лирика во ова презентирано отчукување.

Изложбата ги следи специфичностите на сите тие капилари и не воведува во светот на нивната синтеза докажувајќи дека уметноста е живот на иднината и, афирмирајќи ја Марковата визија според која иднината е „заседница на креатори, творци“.

ЗОРАН СТАМЕНКОВИЌ, комерцијалист: НАОГАМ НЕШТО НОВО ВО СЕБЕ

Посетата на изложбата на современо француско сликарство за мене претставува вистинско несекојдневно доживување. Домаќините разгледуваат делата на славни-

те мајстори на сликарската излета, не можат да не помислат дека дури и самите Французи веројатно немале можност таква, на едно место, да им је восхитуваат на сите овие експонати, да добијат толку јасен увид во славните и разновидноста во уметноста на уметничките прави и неофатливи и именити на можности за изразување што ги даваат сликарството.

Мојата професија нема никаква врска со уметноста, ликовната уметност, Сликарството особено, го сакам, онака, повеќе интуитивно. Пак сепак, кога се најдам пред некви ликовни дела, како на оваа изложба, чувствувам дека најголем аз од себе во нив, дека откријам нешто дотогаш непознато во мене и во светот околу мене...

ВЛАДА УРОШЕВИЌ, писател: НАЈУДИВИТЕ ПРИМЕРОЦИ ОД МОЈОТ ИМАГИНАРЕН МУЗЕЈ

Некогаш, не така давна, во годините кога го откријавме светот, постоја за нас имиња ком звучеа како навестување на некој големи и возбудливи доживувања. Гистав Моро, Анри Матис, Раул Дифи, Марк Ернст, Хоакин Миро — тоа беа имиња таинствени како не познати земји, ветувачки како патувања во далечините краишта на светот. Имање имиња големи како цели континенти, имање имиња кои примамуваат како мали острови со закопано богатство. И, како што тие далечини краишта се знаат само според нејасните описание на возбудните патници и нивните несигурни скици, така сликарството на овие сликари го знаеат само според матните и понекогаш мощни лошите репродукции. А сепак, и според нив можевме да насетиме какви огромни простори се кријат зад нив.

Ги споменуваатме тие имиња во нашите дискусији како најтешки аргументи и внимателно ги одбирајме и ги класифицираме создавајќи го својот сопствен имагинарен музеј. Тоа време како да беше вчера — одјај 15—20 години не одаделуваат од него. И затоа можеби не можеме да веруваме дека одеанац се најдаме окружени со сиот раскошен блесок на пајатната потпишани со токму тие имиња. Да, тие се тука меѓу нас: во салите на Музејот на современата уметност, а ние можеме да го гледаме секој одделен постепен, секој премин на тонот. И, што можеби за нас е најважно, да се увериме дека не напразно сме верувале во нив без да ги видиме, дека сме имале право кога така, на слепо речиси, сме им ја по дариле својата любов.

Н. М.